

Almanach (ne)splněných přání

Probudil ji paprsek ostrého světla pronikající skrze mezery ve stažených žaluziích. Sakra, pomyslela si, další probdělá noc. Již poněkolkáté v řadě nemohla vůbec usnout. Nejdříve svůj problém přisuzovala vysokým teplotám, jež se dlouhou dobu držely na historických maximech. Pak jí ale došlo, že se děje něco vážného.

Otočila hlavou, aby se podívala, zdali v pokoji někdo není. Občas tu a tam zaslechla sestry, jak si něco v tichosti šeptají. Nikdy jim moc nerozuměla, a tak je nakonec přestala vnímat úplně. Možná je někdy lepší něco nevědět, říkala si. Proč si zatěžovat hlavu zlými myšlenkami, když už vlastně stejně vím, co bych slyšela. Nemá to cenu.

A přesto to tentokrát udělala znovu. Třebaže se tvářila jako někdo, kdo je nevratně smířen s koncem svého života, přece jen někdy toužila po nějakém, byť i tom sebemenším kontaktu. Obyčejné „Děkuji!“, když jí mladý sanitář přinesl táč a na něm něco k jídlu, ji na chvíli přimělo znovu si pomyslet, že ji má alespoň někdo rád.

Nikdy se moc neusmívala. K čemu také. Člověk se usmívá, aby potěšil druhé. Tak z jakého důvodu by to měla dělat? To by pak byla prostá lež a tu opravdu nemá ráda. Lhát se má, jen pokud nezáleží na tom, jaké budou důsledky. Jestliže se nic nestane, pak je to v pořádku. Řídila se tím celá ta léta a vždy to fungovalo. Díky tomu má ostatně hned několik kamarádek, které ji chodí pravidelně navštěvovat.

Na otázku, jak se cítí, odpovídá, že dobře. Neříká pravdu. Ale i kdyby ji přiznala, beztak jí zhrozené výrazy a konejšivá slova nepomohou. Protější straně se naopak uleví. Obligátní úvodní dotaz položila a to bohatě stačí. Není třeba žádných dalších, které budou tnout do živého. Na řadu teď přijdou ty neškodné, jež vyplní celý zbytek rozhovoru. Pak nastane melancholické rozloučení, patetické zamávání při odchodu, kdy stín již dávno překročil práh starých, bíle natřených dřevěných dveří, a nakonec úplné ticho. Uklidňující, uvolňující ticho.

V pokoji však stále nikdo kromě ní nebyl. Poslední spolupacientku nedávno ranila mrtvice. A pak že pod svícnem je největší tma. Pomoci už jí nedokázali, a tak ji zanedlouho odpojili od přístrojů, přikryli zelenou plachtou a odvezli pryč. Druhý den si pro věci přišel její manžel. Čerstvý vdovec, to se jen tak nevidí, většinou je to přesně naopak. Přemýšlela, jestli by jej měla oslovit s tím, že jí to je líto. Neudělala to, smrt je přirozená

součást lidského bytí, s tím je potřeba se smířit. Vždyť v pravěku se lidé nedožívali ani poloviny toho, co my teď. V leccems to bylo i lepší, přinejmenším jsme ke konci nevypadali tak prázdně a sešle.

Cítila, jak jí na očních bulvách praskají další vlásenčkové žilky. Krev, která se z nich vylévala, ji nepříjemně pálila. Raději zavolám sestru, rozhodla se a natáhla ruku po malé plastové krabičce visící nad nočním stolem. Zmáčkla tlačítko a čekala. Všimla si, že deka, kterou se celou noc zahřívala, je nasáklá potem a nevábně páchne. Krátce se zastyděla. Nechtěla, aby byla někomu ještě více na obtíž. Se slovy, že v jejím věku a při takové diagnóze je to zcela běžné, se zatím nedokázala smířit. Hnusila se sama sobě, a teď se bude hnusit už i ostatním.

Rakovina prsu. Levého. Přesně to jí před pár měsíci řekl mladý doktor, jenž byl ještě natolik nezkušený, že se mu při sdělování výsledku biopsie začal lámat hlas. Prožíval to tenkrát více než ona samotná. Nikdy tomu neporozuměla, musel přece vědět, že tohle jednou přijde. Nezazlívala mu to, jen ji to překvapilo.

Od té doby šlo všechno z kopce. Rodina, práce, volný čas, všechno muselo ustoupit stranou. Celá její existence se smrškla do chladné, odtahité místnosti ve třetím patře pavilonu O. Nikdy k ní nepřimkla, zdála se jí chudá, nedůstojná. Tu nemoc si nevybrala, doplatila na špatný genetický kód. Každá žena v její rodině rakovinu měla, každá na ni i umřela. A ona nebude výjimkou.

Dveře se vrzavě otevřely, někdo by je měl promazat. „Tak co, vyspala jste se aspoň trochu?“ promluvila na ni sestra.

Zapomněla ji pozdravit, koza jedna. Jako kdyby nevěděla, že v nemocnici je každý nový den požehnáním. „Ne,“ odpověděla úsečně. „Myslíte, že byste mohla zavolat doktora?“

„Jistě. Mohu pro vás udělat ještě něco?“ přikývla sestra a prošla pokojem až k oknu. Vzala do ruky řetízek a vytáhla nahoru žaluzie. Celou místnost zaplnilo teplé, mléčné světlo. „Nechcete vyvětrat? Dokud je ještě relativně chladno,“ otočila se na ni. Krátce zapřemýšlela, jestli jí nepředhazuje onen zápach linoucí se zpod její deky, pak si ale řekla, že za pár dní stejně umře, takže to nebude řešit.

„Když budete tak hodná...“ Schválně větu intonačně neuzavřela, aby sestře dala najevo, že to nebere jako samozřejmost. I přes její nedostatky k ní totiž cítila určitou úctu, neboť ona sama by toto povolání vykonávat

nemohla. Dívat se na to, jak lidé trpí, ji nelákalo. A šťastné momenty, kdy se léčba pacienta naopak podaří, jakbysmet. Emoční citění nikdy moc vyvinuté neměla.

Aspoň že ten výhled za něco stál. Kdyby se pořádně vyspala, možná by si do nemocničního parku zašla i na procházku. Takhle se ale jen mohla akorát tak dívat na koruny stromů, jak se tiše vlní ve větru. Do kmene jednoho z nich pravidelně t'ukal datel. Nevím, co na nich všichni mají. Udělat tohle já, skončila bych o pavilon vedle. Zvířata jí přišla nečistá, primitivní, spíše starost než radost. Jednou ale měla slabou chvilku a pořídila synovi psa. Border kolii, černou s bílou náprsenkou. Samozřejmě že se o ni zajímal jen prvních pár dní, pak zůstala na krku jí. Všude byly jen chlupy a chytrosti také moc nepobrala, honilo se jí hlavou, zatímco netrpělivě vyhlížela doktora. Prý nejchytřejší plemeno, to tak. Ani „Lehni!“ pořádně neuměla. Vždycky si tak podivně sedla a jen trochu spustila přední nohy. Vydržela deset let, pak jsem ji nechala utratit. Měla nádor a já ji nechtěla trápit. Udělala bych to samé u sebe, jenže to nejde. A tak tu ležím a čekám na smrt.

„Vy jste zapeklitý případ,“ spustil pan doktor, poté co si prohlédl výsledky posledních vyšetření. „Vždyť váš největší problém je paradoxně nespavost. A přitom k tomu není objektivní důvod.“ Podíval se na ni skrze brýle a opatrně ji prohmatával. Když se dotkl jejích očí, sykla bolestí. „Bolí to?“

„Ano, pane doktore, jako kdyby mi měly vyskočit z důlků.“ Snažila se přijít na to, proč se pan doktor tak zarazil. Vždyť důvod je očividný. Prostě jsem pět dnů v kuse nespala. Prášky mi nepomáhají, nepomáhá mi nic. To čekání se jí zdálo čím dál více ponižující.

„Všechno nasvědčuje tomu, že jste unavená, ale přesto nedokážete usnout. Ani po té nejsilnější medikaci.“

„Já ale unavená nejsem.“ A to byl ten problém. Skutečně unavená nebyla. Přes noc k sobě oční víčka tiskla jen proto, aby se nemusela dívat na odraz zelené křivky ukazující puls. Rušila ji jeho pravidelnost. Zlobila se na srdce, že se snaží, i když je to zbytečné. Kdyby se tak raději už konečně zastavilo, byl by pokoj. Jenže ono ne, ono bije dál. Tvrdohlavě a neoblomně.

„Víte, co? Dáme vám dvojitou dávku prášků na spaní,“ řekl nakonec doktor. Příliš jistoty z něj však nevyzařovalo. Věděl, co všechno se může stát, věděli to oba. Nikdo se neodvážil pojmenovat onu skutečnost nahlas, místo toho se na sebe jen odevzdaně podívali a pan doktor odešel. Sestra mezitím

zavřela okno a odešla také. Najednou byla zase sama, a tentokrát jí bylo snad i trochu smutno. Cítila se uvězněná ve svém vlastním těle, křehká a zranitelná. Netušila, že odcházení může být natolik unavující. Přišlo jí, že všichni okolo ní odešli strašně rychle. Když jí zemřela maminka, podívala se do kalendáře. Nerada se vracela zpět do minulosti, člověk stejně už nic nezmění, jenže tentokrát obrátila list, aby se podívala, jak dlouho maminka se svou nemocí bojovala. Pár týdnů. Ona už je tu třetí měsíc.

Večer si pustila televizi. Ztlumila ji na co nejnižší hlasitost, dříve jí pomáhala usnout. Třeba se to podaří i teď, řekla si. Prášky si vzala před chvílí, už teď se jí ale klížily oči. Na okamžik snad pocítila i radost, že se konečně vyspí. Nad důvodem neměla sílu přemýšlet, o jisté ambivalenci svých myšlenek ale věděla moc dobře. Trochu ji to zneklidňovalo.

Náhle se rozezvonil telefon na nočním stolku. Lekla se, naděje na spánek byla ta tam. Kdo to je? Nahmatala brýle, na blízko už neviděla, a sáhla po telefonu. Dcera. Copak neví, že v tuhle dobu už každý soudný člověk spí? Za to ji nesnášela. Pořád se vracela domů pozdě, klidně i po půlnoci. Mám ji ráda, to ano, ale mohla by také myslet na to, že se o ni bojím.

„Co je?“ zamumlala. Na víc slov se již nezmohla. To, co slyšela, jí vzalo dech.

Babička. Babička. Babička. Ona bude babička. Jedno slovo, a jak dokázalo zaplnit celou její mysl. Vždycky si přála být babičkou. Nikdy se jí ale nestane. Sedm měsíců je hrozně dlouhá doba a tolik času ona už nemá. Poprvé za poslední roky se rozplakala. Slané slzy nechala vsakovat do čerstvě povlečeného polštáře. Konečně nadešel čas na sebelítost.

Já nechci umřít.

Ucítila, jak někdo usedl na okraj postele. Uslyšela ukolébavku.

A v tu chvíli naposledy usnula.